

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ Δ/ΝΣΗ
Α/ΘΜΙΑΣ & Β/ΘΜΙΑΣ
ΕΚΠ/ΣΗΣ ΚΡΗΤΗΣ
ΚΕΝΤΡΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΑΝΩΓΕΙΩΝ**

**Ανώγεια, 18/09/18
Αριθ. Πρωτ.: 82**

**ΠΡΟΣ: Δ/ΝΣΕΙΣ Α/ΘΜΙΑΣ & Β/ΘΜΙΑΣ
ΕΚΠ/ΣΗΣ Π.Ε. ΡΕΘΥΜΝΗΣ, ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ,
ΧΑΝΙΩΝ, ΛΑΣΙΘΙΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ**

Ταχ. Δ/ση: Ανώγεια Ρεθύμνης
Ταχ. Κώδικας: 74051
Πληροφορίες: Κεφαλογιάννη Ζαχαρένια
Δραμουντάνη Ασημένια
Τηλέφωνο: 28340-31662
FAX : 28340-31791
E-mail: mail@kpe-anog.reth.sch.gr
Ιστοσελίδα: <http://www.kpe-anogion.gr>

**ΘΕΜΑ: «Ενημέρωση για Επισκέψεις Σχολείων στο ΚΠΕ Ανωγείων κατά τους
φθινοπωρινούς μήνες»**

Σας ενημερώνουμε ότι το ΚΠΕ Ανωγείων θα δεχτεί για τους πρώτους φθινοπωρινούς μήνες του σχολικού έτους 2018-2019, βάσει της περσινης εγκυκλίου 20064/Δ2/23/11/2016, σχολικές μονάδες Α/θμιας κ Β/θμιας Εκπ/σης, κατά προτεραιότητα, της Περιφερειακής Ενότητας Ρεθύμνου, για να υλοποιήσουν προγράμματα ΠΕ του ΚΠΕ Ανωγείων, αυτή την περίοδο μέχρι τα Χριστούγεννα μόνο μονοήμερα. **Οι αιτήσεις θα πρέπει να σταλούν το αργότερο μέχρι την Τρίτη 2 Οκτωβρίου 2018 στους Υπεύθυνους Σχολικών Δραστηριοτήτων.**

Τα Προγράμματα Π.Ε. του Κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Ανωγείων κατά το σχολικό έτος 2018-19 είναι τα εξής:

1) Στης Αμάθειας τη γη, γρώμα, άρωμα, ζωή (Μονοήμερο και Διήμερο).
(Βιοποικιλότητα και ενδημισμός, ένα ταξίδι στον θαυμαστό κόσμο της φύσης του Ψηλορείτη).

Η πραγματικότητα του πλούσιου ανάγλυφου του Ψηλορείτη, που φιλοξενεί ένα σημαντικότατο αριθμό ενδημικών της Κρήτης, είναι ένα βιοματικό «σχολείο» βιοποικιλότητας και ενδημισμού. Οι μαθητές μυσούνται στους όρους «**οικοσύστημα**», «**βιοποικιλότητα**» και «**ενδημισμός**», καθώς και σε ένα επιστημονικό τρόπο εξερεύνησης και καταγραφής του φυσικού περιβάλλοντος. Το πρόγραμμα απευθύνεται σε μαθητές Νηπιαγωγείου, Δημοτικού σχολείου και σε μαθητές του Γυμνασίου και Λυκείου, ΕΠΑΛ, ΣΔΕ, ΕΕΕΚ

2) Όταν το νερό αγάλιασε την πέτρα (Μονοήμερο - Διήμερο-Τριήμερο)

(Από τα ρω του έρωτα στο ρου του νερού, ακολουθώντας τους ορατούς και αθέατους δρόμους του νερού).

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε παιδιά των εκπαιδευτικών βαθμίδων (Δημοτικό, Γυμνάσιο, Λύκειο ΕΠΑΛ, ΣΔΕ, ΕΕΕΚ). Το ανάγλυφο του Ψηλορείτη σε συνδυασμό με τις ιδιότητες του ασβεστολιθικού πετρώματος επιτρέπει στο μαθητή να παρακολουθήσει όλους τους ορατούς και αθέατους δρόμους του νερού, αλλά και τις τεχνητές παρεμβάσεις του ανθρώπου για την εκμετάλλευση του νερού. Ακόμη μπορεί να παρακολουθήσει το δρόμο του χιονιού, καθώς λιώνει και κατεβαίνει από το βουνό. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει επίσκεψη σε σπήλαια της περιοχής, όπου γίνεται ξενάγηση στη βιοκοινωνία των σπηλαίων, στους μύθους και τους θρύλους τους .

3)(Α, μπε, μπα, μπλομ... που τρέγει το νερό;) (Μονοήμερο)

ακολουθώντας τους ορατούς και αθέατους δρόμους του νερού, για μαθητές Νηπιαγωγείου και πρώτες τάξεις του Δημοτικού

4) Επίσκεψη στο σπίτι του βοσκού,ακολουθώντας το μονοπάτι του Αγίου Υακίνθου (Μονοήμερο και Διήμερο)

Το πρόγραμμα αυτό αφορά στα Μιτάτα-λιθόκτιστους οικισμούς του βουνού και απευθύνεται σε παιδιά όλων των σχολικών βαθμίδων (Νηπιαγωγείο, Δημοτικό, Γυμνάσιο, Λύκειο ΕΠΑΛ, ΣΔΕ, ΕΕΕΚ). Στο πρόγραμμα αυτό οι μαθητές μπορούν να δουν τα Μιτάτα, θολωτά λίθινα κτίσματα του βουνού, ως αρμονική προέκταση του γεωλογικού τοπίου και ως μοναδική οικολογική διαχείριση των δομικών υλικών της περιοχής σε συνδυασμό με τη χρηστική τους λειτουργία ως παραδοσιακές κατοικίες των βοσκών. Μπορούν να προσεγγίσουν βιοματικά το χώρο του μιτάτου, τη ζωή του βοσκού και να παρακολουθήσουν τη διαδικασία της τυροκομικής μέσα στο χώρο αυτό.

5) Παραδοσιακοί οικισμοί (Μονοήμερο)

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε μαθητές Δημοτικού σχολείου και σε μαθητές του Γυμνασίου και Λυκείου. Το πρόγραμμα αφορά στην αρχιτεκτονική και δόμηση παλιών και σύγχρονων κατοικιών της περιοχής.

6) «Ανακαλύπτω τον μυστικό κόσμο των σπηλαίων» (Μονοήμερο και Διήμερο).

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε μαθητές Δημοτικού σχολείου και σε μαθητές του Γυμνασίου και Λυκείου ΕΠΑΛ, ΣΔΕ, ΕΕΕΚ. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει επίσκεψη σε σπήλαια της περιοχής του Ψηλορείτη, όπου γίνεται παρουσιάζεται η βιοκοινωνία των σπηλαίων, οι μύθοι και οι θρύλοι τους .

7) «Πως το Φυσικό Περιβάλλον γεννά Πολιτισμό...»(Μονοήμερο και Διήμερο).

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε μαθητές Νηπιαγωγείου, Δημοτικού, Γυμνασίου και Λυκείου ΕΠΑΛ, ΣΔΕ, ΕΕΕΚ και αφορά στην επίδραση του Φυσικού Περιβάλλοντος στην γέννηση, την παραγωγή και την εξέλιξη του Πολιτισμού. Στο Φυσικό Πάρκο Ψηλορείτη υπάρχει πολιτισμική ποικιλία, παραγωγικές διαδικασίες των ανθρώπων, καλλιτεχνική έκφραση και δημιουργία. Προσπαθούμε στο πρόγραμμα αυτό να ανιχνεύσουμε με βιωματικά εργαστήρια τη σχέση αλληλεπίδρασης ανάμεσα στο φυσικό περιβάλλον και στο πολιτισμό. Ειδικότερα εστιάζουμε στην υφαντική τέχνη, για την οποία έχει παραχθεί και το εκπαιδευτικό υλικό, θεωρητικό μέρος και τετραδιο δραστηριοτήτων. Το πρόγραμμα απευθύνεται σε όλες τις παραπάνω μαθητικές ομάδες και ηλικίες, καθώς και σε φοιτητές και γενικά από μικρά παιδιά μέχρι ενήλικες ομάδες, αλλά το εκπαιδευτικό υλικό και τα βιωματικά εργαστήρια προσαρμόζονται ανάλογα την ηλικία και το γνωστικό υπόβαθρο των συμμετεχόντων. Το συγκεκριμένο παραγόμενο εκπαιδευτικό υλικό αφορά μεγάλες τάξεις Δημοτικού, Γυμνασίου και Λυκείου.

Το πρόγραμμα διεξάγεται μέσα στους χώρους του ΚΠΕ Ανωγείων, καθώς υπάρχει αίθουσα με αργαλειό και όλα τα εργαλεία της υφαντικής, αλλά και έξω στο πεδίο. Είναι μονοήμερο, διάρκειας 5-6 ώρες, αλλά και διήμερο διάρκειας 12 ώρες περίπου από τα μέλη της Παιδαγωγικής Ομάδας του ΚΠΕ Ανωγείων. Ωστόσο μπορεί να πραγματοποιηθεί και μέσα στις σχολικές τάξεις, φτιάχνουμε αυτοσχέδιους αργαλειούς και δουλεύουμε φύλλα εργασίας από το εκπαιδευτικό υλικό, εφόσον μας ζητηθεί από τα σχολεία, αλλά και όλοι οι εκπαιδευτικοί μπορούν να χρησιμοποιήσουν το παρόν εκπαιδευτικό υλικό στο σχολείο τους. Ακόμη, μπορεί να χρησιμοποιηθεί και από άλλες ενήλικες ομάδες πολιτών.

8) «Ζώντας αειφορικά: μειώνοντας το οικολογικό μας αποτύπωμα»

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε μαθητές Ε και ΣΤ τάξης του Δημοτικού σχολείου και Γυμνασίου. Σκοπό έχει να κατανοήσουν οι μαθητές τον τρόπο σχηματισμού του οικολογικού αποτυπώματος μέσα από δραστηριότητες, παιχνίδια, εργασίες να αμφισβητήσουν τις αξίες της καταναλωτικής κοινωνίας και να κάνουν τις κατάλληλες επιλογές στην καθημερινή τους ζωή, ώστε να έχουν μικρότερο οικολογικό αποτύπωμα

9) Φυσικό και Ανθρωπογενές Περιβάλλον: Αξίες και Ανθρώπινα Δικαιώματα στο πλαίσιο της Αειφορίας (Πιλοτική εφαρμογή, μονοήμερο για μαθητές Ε, ΣΤ Δημοτικού, Γυμνασίου και Λυκείου)

Σκοπό έχει να κατανοήσουν οι μαθητές τις αξίες και τα ανθρώπινα δικαιώματα στο πλαίσιο της αειφορίας και στο πλαίσιο της στρατηγικής για την εκπαίδευση για την αειφόρο ανάπτυξη, η οποία περιέχει θέματα όπως μάχη για την εξάλειψη της φτώχειας, ρόλος του πολίτη, ειρήνη, ηθική, υπευθυνότητα σε τοπικό και παγκόσμιο επίπεδο, δημοκρατία, δικαιοσύνη, ανθρώπινα δικαιώματα (προσφυγικό ζήτημα) κ.ά. στο πλαίσιο της διαχείρισης των φυσικών πόρων και της διαγενεακής αλληλεγγύης. Οι μαθητές που θα συμμετέχουν στο πρόγραμμα μέσα από παιχνίδια και δραστηριότητες, συνεντεύξεις κ.ά. μπορούν να ευαισθητοποιηθούν και να προβληματιστούν σε θέματα Φυσικού και Ανθρωπογενούς Περιβάλλοντος: αναφορικά με τις Αξίες και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα στο πλαίσιο της Αειφορίας, στο πλαίσιο της στρατηγικής της UNECE για την Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη (Education for Sustainable Development).

10) Είμαστε... ό,τι Τρώμε: διατροφικές συνήθειες, περιβάλλον και υγεία (Μονοήμερο)

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε παιδιά μεγάλων τάξεων του Δημοτικού (Δ', Ε', ΣΤ') και του Γυμνασίου και θα λειτουργήσει πιλοτικά ως Μονοήμερο.

Το πρόγραμμα αφορά θέματα τροφής και διατροφής, καθώς η καθημερινή διατροφή αποτελεί ζωτικής σημασίας διαδικασία για κάθε ζωντανό οργανισμό. Η διαχείριση της τροφής ήταν η κινητήριος δύναμη στη διαμόρφωση του κόσμου μας. Από τους πρώτους κυνηγούς, τα μεγάλα συμπόσια στα Μινωικά ανάκτορα και ως την σημερινή εποχή, διαπιστώνουμε την ανάπτυξη και την εξέλιξη του ελληνικού διατροφικού πολιτισμού. Ένα μέρος του είναι η Κρητική διατροφή, η οποία προκάλεσε το ενδιαφέρον της διεθνούς επιστημονικής κοινότητας και είναι στοιχείο της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Η φιλοσοφία και η σύσταση της κρητικής διατροφής διδάσκει ένα λιτό τρόπο ζωής που συμβάλει στην ορθολογική διαχείριση των φυσικών πόρων σε σχέση με την ποιότητα ζωής.

Μέσα από τα βιωματικά εργαστήρια του συγκεκριμένου προγράμματος, επιδιώκεται οι μαθητές να ευαισθητοποιηθούν σε θέματα που αφορούν στην αειφορική διαχείριση των φυσικών πόρων, να ενημερωθούν σχετικά με το οικολογικό αποτύπωμα των τροφίμων, να προβληματιστούν και να αναπτύξουν στάσεις και δεξιότητες ώστε να βελτιώσουν τις καταναλωτικές τους συνήθειες.

11) Το Γεωπάрко του Ψηλορείτη, ένα Παγκόσμιο Γεωπάрко UNESCO(μονοήμερο)

Το ΚΠΕ Ανωγείων, ύστερα από την υπ' αριθμ. 19920/Δ2/6/2/2018 εγκριτική απόφαση του ΥΠ.Π.Ε.Θ. για την ίδρυση του Εθνικού Θεματικού Δικτύου του ΚΠΕ Ανωγείων, «Ψηλαφώντας τη μνήμη της γης μέσα από τη γεωποικιλότητα, τα Γεωπάγκα και τις ανθρωπογενείς δραστηριότητες».θα υλοποιήσει πρόγραμμα σχετικό με θέμα: *Το Γεωπάрко του Ψηλορείτη, ένα Παγκόσμιο Γεωπάрко UNESCO*Το πρόγραμμα απευθύνεται σε παιδιά των εκπαιδευτικών βαθμίδων (Δημοτικό, Γυμνάσιο, Λύκειο ΕΠΑΛ, ΣΔΕ, ΕΕΕΚ). Το ανάγλυφο του Ψηλορείτη σε συνδυασμό με τις ιδιότητες του ασβεστολιθικού πετρώματος επιτρέπει στο μαθητή να παρακολουθήσει όλους τους ορατούς και αθέατους δρόμους του νερού που δοαμόρφωσαν το γεωλογικό ανάγλυφο του Ψηλορείτη, τους γεωλογικούς σχηματισμούς και τους γεώτοπους. Να γνωρίσουν στη σημασία της γεωποικιλότητας και των Γεωπαρκών και τη σημασία της ανάδειξής στους, καθώς τελούν υπό την αιγίδα της UNESCO, την ανάδειξη της φυσικής κληρονομιάς του Γεωπαρκού του Ψηλορείτη και τη σύνδεση των γεωλογικών χαρακτηριστικών του Γεωπαρκού με τον ενδημισμό της περιοχής και τη διαμόρφωση του πολιτισμού. Να αντιληφθούν πώς τα μορφολογικά χαρακτηριστικά του τόπου διαμορφώνουν τον πολιτισμό αλλά το χαρακτήρα των κατοίκων και τις ανθρώπινες δραστηριότητες. Ακόμη, να αναλάβουν πρωτοβουλίες και δράσεις αρχικά σε τοπικό επίπεδο, να συνεργαστούν σε επίπεδο σχολείων, να παράξουν προτάσεις, να ανταλλάξουν ιδέες, ώστε να γίνουν οι αυριανοί ενεργοί πολίτες που θα διαχειριστούν αυτές τις περιοχές

Η ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΚΠΕ ΑΝΩΓΕΙΩΝ

 ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗ ΖΑΧΑΡΕΝΙΑ